Bioenergia

Valtiovarainvaliokunta, verojaosto, HE 191/2018 vp, Helsinki 24.10.2018

Lausunto hallituksen esityksestä energiaverotusta koskevan lainsäädännön muuttamiseksi (HE 191/2018 vp)

Bioenergia ry kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto hallituksen energiaveroesityksestä (HE 191/2018 vp).

Päästökauppa jo nostanut merkittävästi turpeen energiakäytön kustannuksia, kotimaisen polttoaineen veronkorotus tässä tilanteessa virhe

Energiaturpeen kysyntä ja myös tuotanto on ollut laskeva ja sen käyttö on lähes puolittunut 2010-luvulla. Vuoden 2018 ensimmäisen neljänneksen merkittävästi kohonnut energiaturpeen kulutus johtui talven sääolosuhteista, ja energiaturpeen avulla monen kaupungin energiahuolto turvattiin. Pidämme turveveron noston ajoitusta siksi epäonnistuneena tilanteessa, jossa päästöoikeuden hinnan jyrkkä nousu on nyt lisännyt sekä turpeella tuotetun lämmön että sähkön kustannustasoa merkittävästi.

Muistutamme energiaveroesityksen mukaisesti, että turpeen energiaverotaso ei määräydy muiden lämmityspolttoaineiden tapaan tuotteen energiasisällön ja hiilidioksidipäästön mukaisesti. Turpeen energiaverokohtelun voivat jäsenmaat määritellä itse, koska se ei kuulu EU:n energiaverodirektiivin (2003/96/EY) piiriin. Syy lienee se, että yleensä katsotaan, että paikallisesti, hyvin harvoissa jäsenmaissa melko vähäisessä määrin käytettyä polttoainetta, ei ole tarkoituksenmukaista ottaa EU-tasoisen sääntelyn piiriin. Esimerkiksi Ruotsi ei ole asettanut energiaturpeelle veroa, vaan päinvastoin antaa sille ns. sähkösertifikaattituen (elcertifikat), joka on ruotsalaisten tukimuoto uusiutuvilla energialähteillä tuotetulle sähkölle.

Valtiovarainministeriö on ottanut käyttöön käsitteen ”verotuki” ja myös käsitteen ”normia alempi verokanta”. Verotueksi nimitetään mm. sellaisia verokantoja, jotka ovat alempia

kuin vertailutason verokannat. Verotuen määräksi on laskennallisesti katsottu vertailutason (=ns. normiverokanta) ja alennetun verokannan mukainen erotus. Vertailutasona eli normina on ns. yleinen verorakenteen mukainen taso. Turpeen veronkorotuksesta huolimatta turpeen laskennallinen verotuki nousisi valtiovarainministeriön laskelmassa (yleisperustelujen sivulla 24) 11 miljoonalla eurolla 189 miljoonaan euroon vuonna 2019. Painotamme, että verotuen poisto ei toisi valtion kassaan yhtään euroa jaettavaksi, koska verotuen poiston seurauksena energiaturpeen käyttö loppuisi. Päinvastoin valtio ja kunnat menettäisivät energiaturvetoimialaan nykyisin liittyvät yhteisöverotulot ja energiaverotulot.

Turpeella on monia veroja tuotantovaiheessa. Työvoimavaltaisena turvetuotanto tuo työn verotuloja. Sen lisäksi turvetuotantokoneiden polttoaineita verotetaan ja syntyy merkittävät arvonlisäverotulot. Kaikki nämä tuottavat valtiolle suorina verotuloina arviomme mukaan (perustuu aikajaksoon 1.5.2017 – 30.4.2018) yhteensä noin 75 miljoonaa euroa vuodessa, jakautuen seuraavasti:

- Turpeen polton energiaverot: 13 milj. euroa
- Verot turvetuotannon palkoista (toimihenkilöt, yrittäjät ja työntekijät): 40 milj. euroa
- Turvetuotantovaiheen koneiden polttoaineverot: 12 milj. euroa
- Arvonlisäverot: 9 milj. euroa
- Yhteisö- ja kiinteistöverot: 1 milj. euroa

VEROT YHTEENSÄ: noin 75 milj. euroa

Suomessa on verotuksella haluttu edistää turpeen käyttöä suhteessa fossiilisiin tuontipolttoaineisiin. Turpeen alennettua verotasoa on perusteltu energia- ja ilmastostrategiassa mm. huoltovarmuustavoitteella ja tavoitteen saavuttamisen keinona on ollut turpeen kilpailukyvyn säilyttäminen muihin lämmityspolttoaineisiin, kuten kivihiileen, nähden. Nyt hallitus on esittämässä myös lakia kivihiilen kieltämiseksi energiantuotannossa vuoteen 2029 mennessä. Muihin fossiilisiin tuontipolttoaineisiin ei olla soveltamassa samanlaisia käyttökieltoja. Muistutamme parlamentaarisen energia- ja ilmastokomitean linjauksesta lokakuussa 2014, että turpeen hyötyjen vuoksi on tärkeä varmistaa, että siitä luovutaan vasta viimeisenä fossiilisista polttoaineista luopumisen jälkeen.

EU:n päästöoikeuden hinnan lyhyessä ajassa tapahtunut nelinkertaistuminen (5 -> noin 20 €/tCO2) on tuonut energiaturpeen käyttäjille merkittävän lisäkustannuksen, joka esitetyn energiaveron korotuksen kanssa leikkaa myös metsähakkeen sähköntuotantotukea.

Yhdessä nämä tuovat nostopaineita monen kotimaisia polttoaineita käyttävän energiayhtiön kaukolämmön hintaan.

Turvetta käyttävät lämpövoimalaitokset ja lämpökattilat ovat valtaosaltaan (noin 90%) EU:n kasvihuonekaasujen päästökaupan piirissä. Turvetuotanto on sijoittunut jo ojitetuille soille, jotka turvetuotannosta riippumatta päästävät kasvihuonekaasuja ilmaan. Energiaturpeen käyttömäärä Suomessa ei siten uhkaa EU:n päästötavoitteita. Suomen nykyiset voimalaitoskattilat eivät yleensä pysty teknisten ja huoltovarmuussyiden vuoksi käyttämään pelkkiä puupolttoaineita, mutta turve soveltuu seospolttoaineeksi puun kanssa mahdollistaen uusiutuvan energian lisäämisen estäessään kattilan korroosiota.

Työkonevaltaisten toimialojen kilpailukyvyn turvaaminen

Kevyen polttoöljyn veronkorotus lisää muiden koneyrittäjävaltaisten alojen tapaan puunkorjuun, turvetuotannon ja haketuksen kustannuksia. Tämä osaltaan heikentää kilpailukykyä sekä turpeen että energiapuun osalta.

Työkoneiden käyttäjillä ei usein ole vaihtoehtoista teknologiaa, kun polttoaineveroihin tehdään korotuksia. Siksi tulisi pyrkiä välttämään mahdollisten lämmityspolttoaineiden veronkorotusten kohdistumista työkonekäyttöön ja selvittää kevyen polttoöljyn valmisteveropalautus tai muu tarkoituksenmukainen keino työkonekäytön osalta.

Harri Laurikka — toimitusjohtaja

Jouko Rämö — toimialapäällikkö